Štvrtok 18. júla 2019

P9_TA(2019)0005

Situácia na hranici medzi USA a Mexikom

Uznesenie Európskeho parlamentu z 18. júla 2019 o situácii na hraniciach medzi USA a Mexikom (2019/2733(RSP))

(2021/C 165/02)

Európsky parlament,

— so zreteľom na článok 24 Charty základných práv Európskej únie, v ktorom sa stanovuje, že v prvom rade treba brať do úvahy najlepšie záujmy dieťaťa a že každé dieťa má právo na pravidelné udržiavanie osobného vzťahu a priameho styku s obidvoma svojimi rodičmi,

— so zreteľom na Medzinárodný dohovor o ochrane práv všetkých migrujúcich pracovníkov a členov ich rodín,

— so zreteľom na vyhlásenia členov Kongresu USA po návšteve zariadení určených na zaistenie v júli 2019,

— so zreteľom na Dohovor o právnom postavení utečencov (dohovor z roku 1951) a Protokol týkajúci sa právneho postavenia utečencov z roku 1967,

— so zreteľom na Dohovor OSN o právach dieťaťa z roku 1989,

— so zreteľom na Všeobecnú deklaráciu ľudských práv z roku 1948,

— so zreteľom na usmernenia EÚ o ochrancoch ľudských práv z roku 2008,

— so zreteľom na súčasné politické iniciatívy vlády USA týkajúce sa migrácie a azylu a na protokoly na ochranu migrantov (MPP),

— so zreteľom na vyhlásenie vysokej komisárky OSN pre ľudské práva Michelle Bacheletovej z 8. júla 2019,

— so zreteľom na vyhlásenie úradujúceho ministra USA pre vnútornú bezpečnosť z 9. júla 2019,

— so zreteľom na memorandum Úradu generálneho inšpektora USA pre ministerstvo vnútornej bezpečnosti pre úradujúceho ministra USA pre vnútornú bezpečnosť o situácii v záchytnom centre v Rio Grande Valley z 2. júla 2019,

— so zreteľom na globálny pakt o migrácii prijatý Valným zhromaždením OSN 19. decembra 2018,

— so zreteľom na Deklaráciu nezávislosti Spojených štátov z roku 1776,

— so zreteľom na článok 144 ods. 5 a článok 132 ods. 4 rokovacieho poriadku,

A. keďže USA a EÚ považujú ľudské práva za neodňateľné a základné právo všetkých ľudských bytostí;

B. keďže zložitá kríza násilia a zakorenenej chudoby viedla v uplynulých rokoch k tomu, že celé rodiny vrátane mladých ľudí a detí utekajú z Mexika a tzv. Severného trojuholníka Strednej Ameriky, t. j. zo Salvádoru, z Guatemaly a Hondurasu, aby v USA hľadali bezpečie, ochranu a hospodársku stabilitu;

C. keďže USA sú z historického hľadiska prisťahovaleckou krajinou, v ktorej žijú rôzne spoločenstvá;

D. keďže každý zvrchovaný štát má výsadnú právomoc rozhodovať o podmienkach vstupu a pobytu cudzincov, ale zároveň musí dodržiavať všetky príslušné medzinárodné záväzky v oblasti ľudských práv;

E. keďže USA boli v roku 2018 zďaleka najväčším darcom vo vzťahu k Úradu Vysokého komisára OSN pre utečencov (UNHCR), keďže prispeli celkovou sumou vo výške 1 589 776 543 USD;

F. keďže USA prijali prísne opatrenia, ktoré majú dosah na migrantov a žiadateľov o azyl prekračujúcich hranice do krajiny v snahe o uplatnenie svojho neodňateľného práva na život, slobodu a šťastie;

G. keďže na hraniciach medzi USA a Mexikom vládne núdzová humanitárna situácia, v rámci ktorej sú migranti a žiadatelia o azyl po prekročení hraníc zadržiavaní na americkej strane; keďže obzvlášť znepokojivá a odsúdeniahodná je situácia detí vzhľadom na to, že stovky z nich živoria v hraničných stanových mestečkách alebo sú uzamknuté za mrežami v zariadeniach určených na zaistenie, ktoré nespĺňajú minimálne normy v oblasti ľudských práv, pretože sú preplnené a neposkytujú dostatočné zdravotnícke vybavenie, primeranú stravu ani hygienické zariadenia;

H. keďže úrad generálneho inšpektora USA (OIG) v memorande o situácii v záchytnom centre v Rio Grande Valley pre ministerstvo vnútornej bezpečnosti upozornil na „naliehavé problémy, ktoré si vyžadujú okamžitú pozornosť a prijatie náležitých opatrení“ z dôvodu „závažného preľudnenia a dlhotrvajúceho zaistenia maloletých cudzincov bez sprievodu, rodín a osamelých dospelých osôb, ktoré si vyžadujú okamžitú pozornosť“, a preto vyzval, aby sa urýchlene podnikli „kroky na zmiernenie nebezpečnej preplnenosti a dlhotrvajúceho zaistenia detí a dospelých v Rio Grande Valley“;

I. keďže pozbavenie detí ich slobody na základe migračného statusu ich rodičov nie je nikdy v záujme dieťaťa, presahuje rámec požiadavky nevyhnutnosti, je hrubo neprimeraným opatrením a môže predstavovať kruté, neľudské alebo ponižujúce zaobchádzanie s migrujúcimi deťmi; keďže každé pozbavenie slobody postihujúce dospelých migrantov a žiadateľov o azyl by malo byť len krajným opatrením a v prípade, že k nemu dôjde, by malo trvať čo najkratšie, pričom by malo zahŕňať záruky riadneho procesu a podmienky, ktoré v plnej miere spĺňajú všetky príslušné medzinárodné normy v oblasti ľudských práv;

J. keďže podľa údajov, ktoré poskytol americký Úrad pre clá a ochranu hraníc organizácii Amnesty International, došlo v období od roku 2017 do augusta 2018 k rozdeleniu približne 8 000 rodín po prekročení hraníc; keďže tieto odhady nezahŕňajú mnohé ďalšie prípady rozdelenia, napríklad odlúčenie detí od ich starších súrodencov, tiet a strýkov, starých rodičov a ďalších rodinných príslušníkov;

K. keďže federálny sudca v San Diegu nariadil v júni 2018 vláde USA rozdeľovanie zastaviť; keďže podľa údajov, ktoré boli poskytnuté federálnemu sudcovi, americký Úrad pre clá a ochranu hraníc v rozdeľovaní i napriek tomu pokračuje, pričom od júna 2018 bolo od rodín odlúčených minimálne 245 detí, v mnohých prípadoch bez jasnej dokumentácie, ktorá by pomohla sledovať miesto pobytu týchto detí;

L. keďže do decembra 2018 identifikovalo americké ministerstvo zdravotníctva a sociálnych služieb 2 737 odlúčených detí, pričom priznalo, že od roku 2017 ich mohlo byť o niekoľko tisíc viac, a to bez toho, aby ich vláda mohla identifikovať z dôvodu chýbajúceho účinného systému sledovania;

M. keďže akt rozdelenia rodiny a časovo neobmedzené zaistenie predstavujú zlé zaobchádzanie; keďže deti, ktoré žijú v zariadeniach vzdialených od ich rodín sú mimoriadne zraniteľné voči emocionálnemu, fyzickému a psychologickému zneužívaniu, čo môže viesť k trvalým vývojovým problémom, zraneniam a hlbokej traume a môže to mať vážne negatívne sociálne dôsledky;

N. keďže podľa správ Americkej únie pre občianske slobody a rôznych vyhlásení hovorcov amerického ministerstva zdravotníctva a sociálnych služieb a ministerstva vnútornej bezpečnosti zomrelo od minulého roka počas zaistenia imigračnými úradmi najmenej šesť detí po takmer desiatich rokoch, počas ktorých nezomrelo podľa dostupných informácií počas zaistenia americkým Úradom pre clá a ochranu hraníc žiadne dieťa;

O. keďže podľa údajov Medzinárodnej organizácie pre migráciu (IOM) zomrelo v roku 2019 doposiaľ 197 osôb, ktoré sa pokúsili o prechod z Mexika do USA, vrátane najmenej 13 detí; keďže za posledných 5 rokov počet úmrtí neustále narastá, pričom v období 2014 – 2018 dosiahol celkový počet viac než 1 900 úmrtí;

Štvrtok 18. júla 2019

P. keďže v uplynulých týždňoch mexické orgány výrazne zintenzívnili úsilie o presadzovanie migračných politík, čo viedlo k zvýšeniu počtu zaistených a vyhostených migrantov;

Q. keďže migranti, najmä zo Strednej Ameriky, ktorí sú v zúfalej situácii, sú donútení k ceste do USA a prekročeniu hranice s USA; keďže tlak na južné a severné hranice vedie tisíce migrantov, z ktorých väčšina sú ženy a deti, k tomu, aby vážne ohrozovali svoj život;

R. keďže Mexiko podľa tamojšej vlády v súčasnosti čelí násilnej kríze verejnej bezpečnosti; keďže podľa amerických protokolov na ochranu migrantov sú žiadatelia o azyl vracaní do Mexika, a to aj do dvoch severných štátov, ktoré patria medzi najnásilnejšie v krajine – Baja California a Chihuahua, a žijú v extrémne neistých podmienkach, kde im hrozí, že sa stanú obeťami závažnej trestnej činnosti vrátane únosov, sexuálnych útokov a násilia;

S. keďže rozsiahle odopieranie vstupu žiadateľom o azyl, nezákonné rozdeľovanie rodín a svojvoľné a časovo neobmedzené zaistenie žiadateľov o azyl bez podmienečného prepustenia predstavujú kruté politiky a zjavné porušenie azylového práva USA a medzinárodného práva;

T. keďže 27. júna 2019 Snemovňa reprezentantov USA schválila finančné prostriedky vo výške 4,6 miliardy USD na riešenie situácie na hraniciach medzi USA a Mexikom;

U. keďže pobočky úradov OSN pre ľudské práva v Mexiku a Strednej Amerike zdokumentovali početné prípady porušovania ľudských práv a zneužívania migrantov a žiadateľov o azyl počas tranzitu vrátane nadmerného použitia sily, svojvoľného pozbavenia slobody, rozdelenia rodín, odopretia prístupu k službám, vyhostenia alebo vrátenia a svojvoľného vyhostenia;

V. keďže Dohovor OSN o právach dieťaťa podpísalo a ratifikovalo 195 strán; keďže Spojené štáty sú jediným členským štátom OSN, ktorý tento dohovor neratifikoval;

W. keďže partnerstvo medzi EÚ a USA je historicky založené na pevných politických, kultúrnych, hospodárskych a historických väzbách a na spoločných hodnotách, ako sú sloboda, demokracia, podpora mieru a stability, ľudské práva a právny štát; keďže pevné vzťahy medzi EÚ a USA sú kľúčové pre budovanie demokratickejšieho, bezpečnejšieho a prosperujúcejšieho sveta;

1. vyjadruje hlboké znepokojenie v súvislosti so situáciou migrantov a žiadateľov o azyl na hraniciach medzi USA a Mexikom, najmä situáciou migrujúcich detí;

2. vyjadruje poľutovanie nad mnohými úmrtiami, ku ktorým došlo v prípade osôb cestujúcich na trasách smerujúcich k hraniciam medzi USA a Mexikom; vyjadruje maximálnu solidaritu so všetkými obeťami a s ich rodinami;

3. vyjadruje znepokojenie nad hroznými podmienkami, v ktorých sú migranti a žiadatelia o azyl, najmä deti, zadržiavaní v prisťahovaleckých zariadeniach určených na zaistenie, ktorým chýba náležitá zdravotná starostlivosť, riadna strava a primerané hygienické zariadenia; vyjadruje hlboké poľutovanie nad úmrtiami siedmich maloletých migrantov v uplynulých mesiacoch, ktorí boli zaistení americkým ministerstvom vnútornej bezpečnosti, a podporuje všetky snahy Kongresu a vlády USA o zabezpečenie dohľadu, vyšetrovania, transparentnosti a zodpovednosti v súvislosti s okolnosťami týchto úmrtí;

4. zdôrazňuje, že opatrenia týkajúce sa riadenia hraníc musia byť v súlade s medzinárodnými záväzkami USA v oblasti ľudských práv a nemali by byť založené na úzko vymedzených politikách zameraných na odhaľovanie, zaisťovanie a rýchle vyhostenie neregulárnych migrantov;

5. žiada, aby boli zaručené ľudské práva, bezpečnosť a prístup k azylovým postupom, ktoré sú v súlade s ľudskými právami, a to aj dodržiavaním zásady zákazu vyhostenia alebo vrátenia a poskytovaním dôstojných podmienok prijímania;

6. vyjadruje hlboké poľutovanie nad rozdeľovaním rodín, ktoré môže spôsobovať systematickú traumatizáciu detí a ich bezprostredných rodín a je metódou, ktorú – ako sa zdá – súčasná vláda USA používa ako nástroj prisťahovaleckej politiky zameranej na odrádzanie ľudí hľadajúcich bezpečnosť;

7. zdôrazňuje, že rozdeľovanie rodín a zaisťovanie prisťahovalcov nie je nikdy v záujme dieťaťa;

8. berie na vedomie memorandum úradu generálneho inšpektora a podobné správy a vyzýva USA, aby revidovali všetky súčasné migračné politiky a postupy, ktoré sú v rozpore s medzinárodným právom v oblasti ľudských práv vrátane základného práva žiadať o azyl, zásady zákazu vyhostenia alebo vrátenia a práva na ľudskú dôstojnosť;

9. vyzýva vládu USA, aby skoncovala s rozdeľovaním rodín a naliehavo zlúčila všetky deti, ktoré sú naďalej odlúčené od svojich rodičov alebo opatrovníkov, s ich rodinami s cieľom zabezpečiť ich rehabilitáciu a aby osobitnú pozornosť venovala potrebám dotknutých detí;

10. vyzýva príslušné orgány USA, aby okamžite zabezpečili prístup všetkých zaistených osôb k základným právam, ako sú právo na vodu, potraviny, zdravie a prístrešie;

11. vyzýva orgány USA, aby urýchlene našli alternatívy k zaisteniu migrantov a žiadateľov o azyl, a to ako pre maloleté, tak aj pre dospelé osoby; žiada, aby boli dotknuté deti vrátené do ich rodín;

12. naliehavo vyzýva vládu USA, aby ratifikovala Dohovor OSN o právach dieťaťa, ktorý Spojené štáty podpísali v roku 1995, ale nikdy ho následne neprijali, v dôsledku čoho sú USA jedinou krajinou na svete, ktorá dohovor neprijala; dôrazne žiada vládu USA, aby ratifikovala tretí opčný protokol k dohovoru o postupe oznamovania sťažností;

13. vyjadruje vážne znepokojenie nad nedávnymi raziami amerického úradu pre prisťahovalectvo a presadzovanie colných predpisov, ktoré postihli migrantov bez dokladov, najmä migrantov zo Strednej Ameriky, ich rodičov a deti a ktoré vedú k ich kriminalizácii;

14. vyjadruje presvedčenie, že reagovať na migračné toky represiami alebo kriminalizáciou znamená podnecovať xenofóbiu, nenávisť a násilie;

15. vyjadruje znepokojenie nad nedávnymi zmenami migračných politík, ktoré prijali mexické orgány, a vyzýva mexickú vládu, aby pri riešení migrácie dodržiavala medzinárodné normy a právo v oblasti ľudských práv;

16. domnieva sa, že armáda nie je vhodným nástrojom na riešenie migračných problémov; poukazuje na to, že situáciu na hraniciach by mala riešiť špecializovaná polícia, ktorá bola riadne vyškolená a poverená dodržiavaním ľudských práv a rešpektovaním dôstojnosti migrantov;

17. uznáva, že migrácia je celosvetovou výzvou, a vyzýva krajiny pôvodu a tranzitu, ako aj cieľové krajiny, aby spolupracovali pri riešení základných príčin migračných tokov prostredníctvom komplexného prístupu; v tejto súvislosti opakuje svoju plnú podporu vypracovaniu a vykonávaniu globálneho paktu o utečencoch a globálneho paktu o bezpečnej, riadenej a legálnej migrácii, ktoré sú významnou príležitosťou na zlepšenie riadenia migrácie a riešenie súvisiacich výziev;

18. zdôrazňuje svoju vieru v otvorený a spravodlivý obchod a vyjadruje pevné presvedčenie, že hospodársky nátlak a hrozba represívnych ciel sú kontraproduktívne a nepomáhajú suverénnym krajinách nájsť konštruktívne a udržateľné riešenia politických výziev, akou je i migrácia;

19. vzdáva poctu jednotlivcom a organizáciám občianskej spoločnosti, ktoré zabezpečujú, aby migranti uplatňovali najzákladnejšie práva, ako sú právo na vodu, potraviny, zdravie, primerané prístrešie a inú podobnú pomoc, na oboch stranách hranice a v celom regióne; opakuje svoju výzvu, aby sa humanitárna pomoc nekriminalizovala, a opäť naliehavo žiada Komisiu, aby v súlade s uznesením z 5. júla 2018 prijala usmernenia v tejto oblasti;

20. víta vyhlásenie vysokej komisárky OSN pre ľudské práva; privítal by vyšetrovaciu misiu Úradu vysokého komisára OSN pre ľudské práva (OHCHR) alebo príslušných odborníkov OSN s cieľom vyšetriť situáciu v oblasti ľudských práv na hraniciach medzi USA a Mexikom;

21. zaväzuje sa podrobne monitorovať rozvojovú pomoc EÚ v regióne s cieľom zabezpečiť účinné normy rozvoja, keďže to môže pomôcť pri riešení základných príčin nútenej migrácie;

22. poveruje svojho predsedu, aby postúpil toto uznesenie Rade, Komisii, podpredsedníčke Komisie/vysokej predstaviteľke Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku, osobitnému zástupcovi EÚ pre ľudské práva, prezidentovi USA Donaldovi Trumpovi a jeho vláde, Kongresu USA a vláde a parlamentu Mexika.